

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Indictio, Acta & Decreta Synodi Diœcesanæ Paderbornensis

Diözese <Paderborn>

Nevhvsii, [1688]

Tit. X. De Reliquijs sanctorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36013

10. Nemini porrò liberum est, in locis Episcopali nostræ ordinariæ Jurisdictioni subiectis, absque consensu nostro nostrivè Vicarij in Pontificalibus generalis (si quis pro tempore existat) Ecclesiam novam construere, qui in loco ædificandæ Ecclesiæ per se vel per alium crucem figat, atrium publicè designet, lapidemque primarium juxta Pontificalis seu ritualis Romani normam ponat, & ab eo, qui Ecclesiam exstruere intendit, priùs constitutâ dote pro luminaribus & Ministris Ecclesiæ atque oneribus alijs persolvendis exigat & assignari curet.

TITULUS IX.

De Altaribus.

I.

Altarium mobilium usus aliquantulum ad populi commoditatem permissus est; sed ne quod ad tempus ex causa nunc per Dei clementiam cessante contra Canonicas sanctiones indultum est, violatâ sacrificij reverentiâ in corruptelam degeneret, præcipimus omnibus quibus interest, ut sicubi Altaria sint violata vel profanata, ea quamprimum fieri poterit, instaurantur, & Sacris usibus Pontificali consecratione restituantur Altarium mobilium usu penitus interdicto. Noverint quoque Sacerdotes omnes, si quibus ex urgenti aliquâ necessitate vel bellorum calamitate Altarium portatilius usus deinceps à nobis nostròvè in Spiritualibus Vicariò Generali erit permittendus, ea debere esse tantæ magnitudinis, ut hostiam & calicem commodè contineant, cum sacri Canones statuunt Sacramentum Corporis & Sanguinis Domini nostri Jesu Christi non nisi in Altari lapideo debere confici; Hinc si quæ ejus magnitudinis non sint, eorum usum penitus prohibemus, attendant verò singuli Sacerdotes quibus in Altaribus consecrent, ne dum se putant in lapideis facere, in appositis lapidi Altaris asseribus sacrificent, ideo remotâ mappâ lapidem inspiciant, ut norint, quo loco calix & patena sit collocanda.

2. Observandum diligenter sacræ rituum congregationis insertum Romano Missali decretum, paramenta non debent sumi de Altari pro celebratione Missarum, cum id competat tantùm Episcopis, sive solenniter, sive privatim celebrent. Inferioribus verò habentibus usum Pontificalium, non nisi quando in Pontificalibus celebrant. Quamobrem volumus omninò & severissimè injungimus, ut in singulis Ecclesijs Collegiatis, Parochialibus & alijs quibuscunque (ut primùm fieri poterit) Sacristia communis, sicubi nondùm est erecta, constituatur: sin eam angustia loci non patiantur, in eadem Ecclesia locus alius ab Altari semotus huic usui accommodetur, in quo Sacerdotes omnes sacrificaturi ac Diaconus & Subdiaconus in Missa ministraturi sacris se vestibus induant, & inde procedant ad Altare. Aulæis, floribus, alijsque pijs & honestis ornamentis, ac frondibus templi parietes, cum feriæ solemniore postulerint, exornentur, & cætera quæ ad cultum & ornatum domus Dei, populi pietatem & Religionem excitandam faciunt ab Ecclesiarum Custodibus sedulò procurentur. Interim, severissimè vetamus nequis illis ornandis peristromata, quæ vanas & turpes historias exhibent, Imagines obscœnas, quæ intuentium animis lascivias cogitationes ingerunt & à loci sanctitate abhorrent, ullo modo adhibeat.

TITULUS X.

De Reliquiis sanctorum.

I.

Reliquiæ sanctorum in vasis honestis seu Capsulis obferatis, locoque honesto (non tamen in Tabernaculo SS. Sacramenti) asserventur, nec ex ijs per alium quàm ordinarium loci, aut ab eodem ad id potestatem in scriptis habentem unquam educantur.

2. Et si

2. Et si antiquæ sanctorum Reliquiæ haberi debent in veneratione, in quâ hæcenus habitæ fuerunt; novæ tamen publicæ venerationi non exponantur, nisi prius à nobis juxta præscriptum sacri Concilij Tridentini recognitæ & approbatæ fuerint.

3. Inter novas Reliquias computandæ seu jure ipsarum censendæ sunt, quæ antiquorum quidem Sanctorum esse dicuntur, at jam recens ad Ecclesias, in quibus modò sunt, delatæ fuerunt.

4. Porro cum non solum in propriâ personâ suâ sancti sint honorandi, sed & in cadaveribus alijsque exuvijs suis (etenim sacra illa membra atque ossa viva quondam fuerunt Spiritus sancti domicilia ac Tempa ad quorum vel attractum, vel intuitum, vel cultum maxima Deus edidit prodigia (quod utriusque testamenti Exemplis perspicuum est) plane convenit ut à fidelibus Christi populis honestè condantur, pretiosisque loculis religiosè conserventur, ad illorum honorem & gloriam Dei, cujus sancti nimis honorificati sunt.

5. Unde Concionatores, Parochi cæterique quotquot docendi munus curamque sustinent, diligentius instruant populum de Sanctorum intercessione, utilique & salutari invocatione atque Religioso sacrarum Reliquiarum cultu fuerunt enim instrumenta sanctarum animarum ad omne opus bonum & iterum cum ipsis conjunctæ participabunt æternam beatitudinem.

6. Nomine autem reliquiarum intelligitur quidquid ex Sanctorum hac vitâ decedentium corporibus Reliquium mansit, sive sint ipsa eorum corpora seu cadavera corporumque quælibet partes, carnes, ossa, dentes, capilli, ungues, cineres, ac pulveres, in quæ conversa fuerunt, item vestes & varia utensilia, quibus usi fuerunt, dum in terris versarentur: Vela item panni & similia quæ ipsos in vitâ suâ attigerunt vel eorum demortuorum ossibus seu corporibus admota fuerunt, ex quibus tamen illæ Reliquiæ tantò præstantiores censendæ sunt, quanto propinquius ad sanctum spectabant: ideoque caro & ossa integra Sanctorum in æstimatione Reliquiarum præferuntur alijs rebus, quæ ad eorum corpora tantùm admotæ fuerunt, pulveribus item seu cineribus in quos conversio ac magna mutatio facta est.

7. Reliquias itidem Sanctorum diligenter in Ecclesijs ad servandas esse profitentur omnes Catholici, cum nullum Altare erigi possit, in quo non aliquid earum alicujus sancti conservetur. Quare Prælati, Rectores alijsque Superiores Ecclesiarum præter externum illum decorem domus Dei & ornatum, quo templa, sacella & oratoria debent esse conspicua, diligentissimè curent, ut sanctorum Martyrum, & aliorum cum Christo viventium sancta corpora, quæ viva fuerunt membra Christi & templum Spiritus sancti ab ipso ad æternam vitam suscitanda ac glorificanda seu pretiosæ sanctorum corporum partes & Reliquiæ quantumvis minutæ & ipsana, ab omnibus sordibus ac pulveribus munda in vasis honestis seu capsulis observatis, ne facillè ex thecis suis extrahi queant, atque juxta Pontificalis præscriptum ritè prius benedictis, locoque decenti piè diligenterque asserventur, ne item sacrilegijs aut furto expositæ sint, ne vè vilescant, ac sine cultu jaceant, vel nimis irreligiosè ab aliquibus tractentur.

8. Insuper ut majori in veneratione habeatur apud fidelem populum sanctorum Reliquiæ, volumus, ut singularum inscriptiones, quatenus opus renoventur & Catalogus earundem, sive eæ nominatæ sint sive non nominatæ, intra duorum mensium spatium post notitiam hujus decreti habitam conficiatur, item ut appendantur tabellæ in singulis Ecclesijs seu Capellis, quibus declaretur, quæ & quales in unaquâque Reliquiæ Judicio Episcopi ordinarij Diocesani approbatæ conserventur. Quod si planè certum sit esse alicujus sancti Reliquias, licet incertum cujusnam in particulari quia scedula amissa est, possunt eæ tam publicè quàm privatim coli, sicut ex praxi Ecclesiarum constat.

9. Ad majorem verò Dei & Sanctorum cum eo regnantium gloriam, nec non populi pietatem accendendam, in festis Sanctorum quorum Reliquiæ elevatæ, ornatæ & decenter inclusæ sunt, easdem in Altaribus aut alijs aptis locis exponi mandamus, sed eas populo passim ostendi ac temerè omnium oculis exponi nequaquam convenit, & quidem extra capsas seu loculos nulla ratione ad servandam majorem earum reverentiam, si tamen uti paulò ante dictum est, vel ob magnam certorum festorum celebritatem, vel ad populi devotionem excitandam, vel ad Deum per intercessionem Sanctorum suorum & repræsentationem sacrarum pignorum placandum, Reliquiæ hujusmodi aut præter consuetudinem, aut pro more ostendendæ videantur, jubemus ut non à Laicis etiam cujusvis ordinis & dignitatis personis, sed à Clericis sacris ordinibus

initiatis

initiatas superpelliceo ac desuper pluviali vel minimùm stolâ pro Reliquiarum Ecclesiæ veneratione indutis, solemni cum apparatu accenso lumine ac sine quæstu omni exhibeantur, & in ostendendis ijs ea gravitas, reverentia & pietas adhibeatur, quæ fidem & Religionem Christianam præferat, & intuituum animos ad omnem pietatem & reverentiam commoveat; ostendantur verò Reliquiæ sinceræ, & non falsæ pro veris, non incertæ & dubiæ pro certis ac probatis, non incognitæ pro cognitis, sine superstitione, omni fraude & abusu. Quocirca opus erit singulis scedam aliquam è quâ dignoscantur apponere.

10. Insignes autem sanctorum Reliquias sacra rituum Congregatio declaravit esse, caput, brachium, crus, aut illam partem corporis in qua passus est Martyr modò sit integra, & non parva & legitimè ab Episcopis locorum ordinarijs approbata.

11. In dilargiendis sacris Reliquijs hæc ratio deinceps observetur, ut nemini donentur unquam, nisi ut loco sacro reponantur majori aut non minori, saltem pietatis studio & profectione ibidem servandæ quàm ubi antea servabantur, notabiles verò reliquiarum partes ne ullus Prælati, Rector Ecclesiæ aliusve Superior extrahere, multò minus ex Civitate vel Diocesi nostrâ Paderbornensi exportare, aut dare transferendas alicui præsumat sine speciali summi Pontificis seu nostrâ licentiâ scripto obtentâ, gravissimè interdiciamus, & ne tum quidem sine Superiorum Ecclesiarum, ex quibus sacræ huiusmodi Reliquiæ sint extrahendæ, consensu, quibus id permittentibus donationis huius authenticæ unâ cum Reliquijs donentur litteræ & in Indice Reliquiarum Ecclesiæ seu ejus prothocollo eadem donatio cum sufficienti Reliquiarum donatarum nec non personæ dantis & accipientis ac temporis expressione annotetur.

12. Furtim autem sacras Reliquias subtrahere incio seu invito Prælato, seu Ecclesiæ Superiore, ijsque qui Reliquiarum justam administrationem habent, haud dubiè est furtum sacrilegum, cum sit ablatio rei sacræ.

T I T U L U S XI.

De Imaginibus sanctorum.

1.

Cùm domum Dei deceat Sanctitudo, pro executione Decreti Concil. Trid. de Invocatione & veneratione, ac Reliquijs sanctorum, & sacris Imaginibus, *Seff. 25.* Statuit sancta Synodus, ut è templis & locis Sacris tollantur Imagines, sculpturæ, aulæ, quæ gentilitatem aut mendaces Ethnicorum fabulas repræsentant. Similiter quæcunque figuræ lascivæ, procaces, obscenæ & superstitiosæ, quæ fidelium mentes à Religione & devotione distrahunt, & sæpius graviter offendunt, neque posthac ulla crux, Imago aut statua in Ecclesiam, vel locum Sacrum recipiatur, nisi à nobis aut Vicario nostro in Spiritualibus Generali admissa fuerit. Proinde in visitationibus curabimus Imagines supradictas reformari aut prorsus tolli, prout judicaverimus expedire.

2. Præterea ne ad ornatum Supplicationum venerabilis Sacramenti aut Reliquiarum quarumcunque exponat quisquam ulla similes Imagines, sculpturas aut aulæ, idque sub pœnâ arbitrio nostro infligendâ.

3. E domibus & hortis Ecclesiasticorum similiter tales Imagines tollantur, quæ pias mentes offendunt sub pœnâ arbitrariâ.

4. Imagines sacræ, ad vanitatem comptæ, nec in templis, nec in Processionibus tolerentur, & quæ ad ornatum supplicationum proponuntur, ejusmodi sint, quæ oculos spectantium non offendant.

5. Doceatur subinde rudis populus, Imaginibus Christi & sanctorum, cultum & honorem non exhiberi propter ipsam materiam, elegantiam, externum ornatum, vel aliud quidquid simile; sed tantùm propter eos, quos nobis repræsentant.